

SAHARA

Sahara je največja peščena puščava na svetu. Leži v Severni Afriki in obsega prek 9 milijonov km², in se še vedno širi. Sahara deli Afriko v dve kulturno in podnebno različni območji: Severno in Podsaharsko Afriko.

Na severu jo omejujeta gorovje Atlas in Sredozemsko morje, na zahodu Atlantski ocean, na vzhodu Rdeče morje, na jugu pa Sudan in dolina reke Niger. Od zahoda proti vzhodu meri okrog 5000 km, od severa proti jugu pa od 1500 do 2000 km. Sahara je nastala ob severnem povratniku. Tukaj se proti tlem spuščajo suhi vetrovi pasati, zato na področju pade izredno malo padavin. Sahara je podnevi tudi izjemno vroča. Najvišji vrh Sahare je ugasli ognjenik Emi Koussi v gorovju Tibesti v severnem Čadu.

Reka, ki teče prek Sahare je Nil. Države na severu Sahare imenujemo tudi države Magreba. To so Maroko, Alžirija, Libija, Egipt in Tunizija. Polpuščavski pas, ki se na jugu Sahare vleče v smeri vzhod-zahod prek vse Afrike in predstavlja mejo med puščavo in savano, imenujemo Sahel. Sušna obdobja na področju Sahela povzročajo veliko lakoto.

ZGODOVINA

Zelo zgodaj so skozi peščena območja vzhodne in severne Sahare potovali trgovci. Sredi 19. stoletja je večina ljudi mislila, da je Sahara velikanska peščena ploskev, ki se širi do Indije. Prvi ljudje, ki so si upali prestopiti meje, so bili razni pustolovci, raziskovalci, ter kasneje misijonarji.

Konec 19. stoletja pa so začeli Francozi in Britanci osvajati severna področja Sahare - Maroko, Alžirijo ter Egipt.

PREBIVALSTVO

Domače prebivalstvo v Sahari je sestavljeno iz najrazličnejših rodov in plemen ljudstev iz črne Afrike, z Bližnjega vzhoda in iz sredozemskega prostora. Od 7. stoletja pa se je na to območje preseljevalo vedno več Arabcev. Značilni prebivalci Sahare so beduini.

Stalne naselbine so nastajale tam, kjer je bilo dovolj vode, na križiščih karavanskih poti pa so se nato razvila manjša mesta, kot so Agadez, Ghat in Kufra. Zaradi sušnih obdobij v zadnjih letih in zaradi političnih ter tehničnih sprememb (npr. prevažanja blaga s tovornjaki) so številni nomadi začeli opuščati stare življenjske navade in se bolj ali manj neprostoovoljno naseljevati v oaznih mestih in na območju Sahela. Zaradi pogostih suš vsako leto umre na tisoče ljudi.

RASTLINSTVO IN ŽIVALSTVO

Rastlinstvo v Sahari uspeva na zelo majhnih in omejenih območjih. Toda kljub zelo slabim pogojev v Sahari najdemo trnasto grmičevje in majhna drevesa kot so akacije in tamariske (predvsem v nižavah in dolinah), medtem ko v gorah rastline rastejo

med kamni. Rastline so se izjemno prilagodile neugodnem podnebjju. Večina rastlin ima dolge korenine, ki ob občasnih deževjih shranijo vsako kapljico talne vode. Tudi oblike listov so popolnoma prilagojene - listi so špičasti in običajno povoskani. Edina območja, ki pa so popolnoma brez rastlinstva, so gručaste puščave.

Živali v puščavi so predvsem plazilci, žuželke, ptice, glodalci in nekateri večji sesalci.

GEOLOGIJA

Saharo predstavlja komaj slabo petino peščena puščava (pesek). Saharski pesek nastaja zaradi erozije oziroma preperevanja kamnin, ki jih veter počasi, a vztrajno spreminja v prah oziroma drobne kamnite delce. Površje Sahare je večji del skalnato (v narečju: hamada) ali pa gručasto (v narečju: serir).

Del pokrajine sestavljajo tudi suhe rečne struge ali vadiji, ki vodijo iz gorskih vzpetin in so hkrati dokaz, da je bila Sahara nekoč bolj vodnata. Občasni a redki hudi nalivi spremenijo in napolnijo z vodo vadije in še bolj pospešuje preperevanje in erozijo.

PODNEBJE

V Sahari prevladuje tropsko puščavsko podnebje, za katerega so značilna ogromna temperaturna nihanja (okoli 50 °C). Podnevi se temperature dvignejo prek 40 °C, ponoči pa padejo pod 0°. V Sahari vsako leto pade le okoli 150 mm padavin in traja več let, da se iz kakšnega oblaka za hip utrga dež, kar povzroči, da tla za trenutek vzcvetijo. V tem pasu prevladujejo suhi severovzhodni pasati.